

Nota en relació amb l'Avantprojecte de llei de l'arquitectura (SIG14TES1168)

En relació amb l'Avantprojecte de llei de l'arquitectura, el Departament de Salut, a proposta de la de l'Àrea de Patrimoni, Inversions i Recursos Humans del Servei Català de la Salut i de la Direcció d'Infraestructures i Serveis Tècnics de l'Institut Català de la Salut fa els suggeriments següents:

Article 1

Objecte.

Es considera necessari concretar o acotar més clarament l'àmbit que és objecte de la Llei i excloure'n algunes actuacions concretes. Del text s'entén que el camp d'aplicació comprèn actuacions de les administracions públiques en "edificacions i urbanització d'espais públics, exclosos els treballs d'enginyeria civil regulats per la legislació d'obra pública" i en l'article 19.1 es fixa com a import mínim d'honoraris per a l'aplicació de la llei aquell que la llei de contractes diu que requereixen de publicitat, (en el cas dels honoraris d'arquitecte aquest límit mínim està en els 60.000 €).

Entre els projectes que es duen a terme en el nostre àmbit , hi ha casos concrets com són obres d'adequació funcional, obres de reposició d'elements constructius existents(cobertes, fusteries etc) obres d'instal·lacions, de posada en normativa, de reforços estructurals, de reparació de façanes etc. que estarien entre aquests supòsits previstos en la llei i que haurien de quedar excloses de l'àmbit d'aplicació per tal que no complicitat en excés la gestió de contractes habituals.

- En relació a aquestes al·legacions, s'ha tingut en compte definir amb major precisió en l'article 12 apartat 1. els projectes subjectes a les especificitats de la contractació de projectes de qualitat arquitectònica, quedant exclosos els projectes de conservació i manteniment dels edificis.

Article 4

Interès públic de l'arquitectura

Proposta (afegir el que està subratllat):

La creació arquitectònica d'acord amb els valors a que fa referència l'article 2.2 és d'interès públic i ha de ser objecte de mesures de divulgació i impuls per part de les administracions

públiques de conformitat amb el que estableix aquesta Llei; sense que això representi cap despesa ni cost addicional per al Sector Públic.

- Com consta a la Memòria d'impacte regulatori d'aquest avantprojecte de llei, els costos que pot comportar per l'administració contractant les especificitats procedimentals de la contractació administrativa de la qualitat arquitectònica, es veuen compensats per els objectius i finalitats perseguits per aquesta nova legislació. Això es deu al fet que comporta la millora de la qualitat resultant dels projectes elaborats (evitant reformats, modificats, etc.), i en la valoració dels aspectes de qualitat vinculats a l'explotació, manteniment i adequació de les obres projectades.

Justificació

Atesa la necessitat de contenció i racionalització de la despesa a la qual l'Administració està sotmesa.

Article 13

Subjectes obligats i modalitats de contractació

Proposta (afegir el que està subratllat):

Els ens, organismes i entitats que integren el sector públic de Catalunya han de contractar la creació arquitectònica d'acord amb la legislació sobre contractació pública i serà potestat de l'òrgan de contractació l'aplicació de les especificitats que determina aquest capítol per a les modalitats següents:

Justificació

L'òrgan de contractació determinarà en quins casos s'apliquen les especificitats, per tal de no generar obligacions addicionals.

- En relació amb aquestes manifestacions cal considerar, que tal i com s'ha valorat en les diferents al·legacions presentades, sense aquestes mesures d'intervenció, els objectius i finalitats de l'avantprojecte de llei decauen i resulten difícils d'assolir, sense afavorir les especificitats i modalitats de contractació determinades.

Article 15

Composició i regles de funcionament dels jurats i comitès d'experts i expertes

Apartat 2. Proposta (redactat alternatiu):

2. El jurat està compost per persones físiques independents dels participants en el concurs de projectes. Quan s'exigeixi una qualificació professional específica per participar en un concurs de projectes, almenys un terç dels membres del jurat ha de tenir la dita qualificació o una altra d'equivalent.

Els professionals que han de participar com a jurat s'han d'escollir tenint en compte el coneixement i experiència per part d'aquests de la matèria objecte del concurs.

Justificació:

La imparcialitat e independència es una característica que cal suposar-la en tots els professionals. Dit això, el fet d'escollir-ho aleatòriament d'una borsa, pot resultar que s'assignessin professionals poc adients i/o sense la deguda experiència en relació a l'objecte de la licitació en qüestió.

Apartat 3. Proposta (redactat alternatiu):

3. La participació dels membres dels jurats i comitès a què fa referència l'apartat 1, es farà sense cap mena de retribució.

Justificació:

S'ha de posar de manifest que la redacció d'aquest apartat pel que fa al nombre de professionals que han de participar, juntament amb la de l'apartat 6 de l'art. 18 és confosa. D'altra banda, exigir el nomenament de 5 professionals per al jurat d'un concurs prevista a l'art. 18 es considera excessiu.

- En relació amb aquestes manifestacions, s'ha millorat el redactat d'aquest article, pel que fa a les competències dels professionals que conformen els jurats o comitès d'experts, però mantenint la determinació de que 1/3 dels professionals estiguin escollits de forma aleatòria entre professionals extens als òrgans de contractació. Així es reforça la seva independència i imparcialitat, tot preveient que aquests últims estiguin remunerats o compensats amb dietes per la seva tasca professional.

0407

Apartat 4. Proposta:

Per possibles canvis dels noms de les persones que són membres del jurat o del comitè d'experts i expertes durant tot el procediment, es considera més adequat que en el plec de clàusules del contracte consti l'àmbit de la procedència i/o càrrec del membre (per exemple: representant del Col·legi d'Arquitectes) i que en tot cas es doni publicitat dels noms de les persones membres un cop el jurat o comitè iniciï les seves actuacions.

- A l'article 15, atenent entre d'altres aquesta al·legació, s'ha optat per que l'avantprojecte s'ajusti a la normativa específica dels jurats i dels comitès d'experts, tal i com consta en la normativa de contractació de les administracions públiques, sense concretar o condicionar el supòsit exposat (article 188 TRLCSP i Article 29 del Real Decret 817/2009).

Article 17

Responsabilitat en la gestió dels projectes i execució de les obres

Apartat 1 Proposta (redactat alternatiu d'acord amb el que disposa Art. 52.1 del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic):

1. L'òrgan de contractació podrà designar una persona responsable del contracte, que a més de les funcions que li corresponen de conformitat amb la normativa de contractes del sector públic, ha de vetllar perquè els valors inherents a l'arquitectura del projecte i de la seva execució determinats en el plec de prescripcions tècniques estiguin presents i siguin respectats durant tot el procés d'execució del servei de redacció del projecte i de l'execució de les obres.

La persona responsable del contracte podrà ser una persona física o jurídica, vinculada al ens, organisme o entitat contractant o aliena a ell. Preferentment amb formació tècnica en alguna de les disciplines que intervenen en el procés arquitectònic.

- Aquest article s'ha modificat substancialment atenent les diferents al·legacions presentades. Concretament, s'ha evitat qualsevol determinació sobre les competències o titulació dels diferents professionals o empreses a les quals s'encomana o adjudica aquestes tasques, en tant que no es competència de l'avantprojecte de llei determinar competències professionals.

Article 19

Especificitats de la contractació dels serveis del procés de creació arquitectònica

Apartat 1. Proposta (redactat alternatiu):

1. En la contractació dels serveis del procés de creació arquitectònica, l'òrgan de contractació podrà licitar de forma conjunta la redacció de projectes i la direcció de les obres. La licitació s'ha d'efectuar pel procediment restringit quan el valor estimat del contracte sigui igual o superior al llindar màxim establert en la legislació de contractes del sector públic per als contractes subjectes a publicitat.

Justificació:

En el text original es limita la capacitat de decisió de l'òrgan de contractació. S'ha de tenir en compte també, que la redacció del projecte d'execució, la licitació de les corresponents obres i també la seva direcció, no tenen perquè ser contínues en els temps. En quant a si la licitació s'ha de fer per procediment restringit o no, aquesta s'haurà d'ajustar al que especifiqui el Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic.

- En relació amb aquestes manifestacions cal considerar que sense aquestes mesures d'intervenció, els objectius i finalitats de l'avantprojecte de llei decauen i resulten difícils d'assolir sense afavorir la continuïtat entre els projectistes i la direcció de l'obra i la forma del procediment restringit, afavorint la participació segmentada en la segona volta.

Apartat 3.b) Proposta (redactat alternatiu):

3. Els plecs de la contractació dels serveis del procés de creació arquitectònica:

b) Podran introduir per a la valoració de les proposicions més avantatjoses, a més dels aspectes econòmics, criteris de valoració que incorporin els valors inherents a l'arquitectura sempre que estiguin vinculats a l'objecte del contracte. Aquests criteris de qualitat arquitectònica podran rebre, en els casos que determini l'Òrgan de Contractació, una valoració predominant amb relació a la puntuació total determinada en els plecs de clàusules administratives.

Justificació:

En el text original d'aquest apartat es limita, novament, la capacitat de decisió de l'òrgan de contractació.

- En relació amb aquesta consideració, tal i com s'ha exposat en la valoració de les diferents al·legacions presentades, s'ha de considerar que sense aquestes mesures d'intervenció, els objectius i finalitats de l'avantprojecte de llei decauen i resulten impossibles d'assolir sense afavorir els criteris de qualitat arquitectònica entre els projectistes presentats en la licitació de forma predominant.

0409

Apartat 3.c) Proposta (redactat alternatiu):

c) Podran incorporar una previsió relativa a la forma de compensar per les despeses efectuades pels licitadors convidats en el procediment restringit que no hagin resultat adjudicataris en proporció als requeriments exigits per a la proposta en el Plec de clàusules.

Justificació:

Es tracta de limitar l'import de les indemnitzacions als licitadors, per no comprometre el pressupost de l'òrgan de contractació i aprofitant el fet que els licitadors han estat convidats i que aquest import es troba dins del procediment administratiu de contractació de negociat sense publicitat.

- Aquest article, respon als requeriments de millora de la qualitat exigits als professionals, compensant el treball realitzat i que es requereix als licitadors seleccionats per la redacció dels projectes .

Normes complementàries a la contractació

Així mateix, quant a les normes complementàries a la contractació articles 12, 18 i 19 es posa de manifest el següent:

L'avantprojecte resulta més restrictiu que la legislació comunitària i l'estatal per a aquest tipus de contractació. D'acord amb el disposa la Directiva 2014/24/UE en el seu considerant 120, els concursos de projectes són instruments flexibles.

En aquest sentit, es considera que fora bo que una llei per a l'arquitectura, tenint en compte l'ampli abast del seu objecte, proposés diferents línies d'actuació, dins el marc del que preveu i permet la legislació comunitària, concretant aquells aspectes que tendeixin a assegurar la qualitat de l'arquitectura, i els principis de publicitat i transparència i d'igualtat en el tracte que inspiren la legislació contractual, sense imposar dues úniques modalitats de contractació.

La legislació comunitària pendent de transposició (i l'actual TRLCSP), defineix el concurs de projectes com aquell procediment que permet al poder adjudicador adquirir plans o projectes, seleccionats per un jurat prèvia licitació, amb o sense concessió de premis (art. 2.1.21 directiva 2014/24/UE).

En els arts. 78 a 82, desenvolupa les dues modalitats per a dur a terme aquests concursos, mitjançant:

a) els concursos de projectes organitzats en el marc d'un procediment d'adjudicació d'un contracte públic de serveis;

b) els concursos de projectes amb premis o pagaments als participants, preveient, per a aquest supòsit, poder adjudicar el corresponent contracte de serveis per procediment negociat sense publicitat al guanyador/guanyadors del concurs de projecte (art. 32.4 directiva)

És a dir, en ambdós supòsits es preveu que el guanyador (sigui en un únic procediment o sigui en dos consecutius), pugui ser adjudicatari de l'encàrrec.

Per contra, l'avantprojecte interpreta d'una forma molt rigorosa aquest marc legislatiu, i estableix únicament dues possibles modalitats:

a) Un concurs d'idees d'arquitectura (art. 18),

b) Un procediment restringit per a l'adjudicació d'un contracte de serveis de creació arquitectònica que incorpori tant la redacció del projecte com la direcció de les obres (art 19)

Pel que fa al concurs d'idees d'arquitectura, es considera que va contra el mateix esperit de l'avantprojecte, ja que no permet donar continuïtat a l'encàrrec del professional que ha donat la millor idea o solució arquitectònica. D'altra banda, en el primer apartat, es restringeix el seu ús només quan sigui necessari disposar d'idees o propostes per tal d'orientar la decisió de l'Administració. Aquest és el punt que justifica l'elecció del concurs de projectes com a instrument més adequat a les necessitats de l'Administració, però que ha de possibilitar l'adjudicació de l'encàrrec dins aquest procediment (punt a) de l'art. 78 de la Directiva), o mitjançant la licitació posterior per procediment negociat amb el guanyador/s (punt b) i art. 32.4 directiva)

En relació amb el procediment restringit, sorprén que mentre l'evolució de la normativa contractual va en la línia de potenciar els procediments amb negociació, la llei catalana per a la contractació dels projectes arquitectònics instauri com a procediment ordinari el procediment restringit, establint uns criteris de selecció basats en l'experiència prèvia que condueixen necessàriament a dificultar l'entrada de professionals/empreses joves i amb menor experiència.

Es considera que buscar els valors de l'arquitectura ha de portar a fer aquesta selecció prèvia precisament per les propostes inicials (idees) dels licitadors per part d'un Jurat, i dur a terme posteriorment una efectiva negociació entre les millors d'aquestes propostes.

- En relació amb aquestes manifestacions cal considerar que sense un marc més específic de contractació i amb unes mesures d'intervenció, els objectius i finalitats de l'avantprojecte de llei decauen i resulten impossibles d'assolir. Per altra part, en aquest moments, en el marc de la transposició de la Directiva 2014/24/UE, la legislació estatal està reconsiderant l'actual model negociat com a forma de contractació.

0411

Així mateix, en relació amb l'obligatorietat de la contractació conjunta de tot el procés arquitectònic (projecte i direcció) es considera que hi ha d'haver excepcions que permetin la contractació parcial d'un arquitecte: casos en que l'Administració amb els seus mitjans propis es vol reservar la possibilitat d'executar una part del procés; cas que el termini d'execució de la inversió no estigui totalment decidit en el moment de licitar el projecte; supòsits de projectes encarregats per l'Administració, però que la realització de la inversió i la direcció dels treballs sigui responsabilitat del concessionari de l'obra pública o els serveis públics corresponents; o d'altres que es puguin produir.

- En relació a aquest últim apartat s'ha modificat l'article 19.1 en el sentit al·legat per tal de considerar els supòsits en els quals no estigui presista la inversió o en els projectes el els quals s'ecarrega la direcció d'obra a la propia administració, o als supòsits de concessió d'obra i de gestió.

Barcelona, 3 de febrer 2015